

Ճեռս ընդհանուր ըստ կարելւոյն զղանազան թղթեանս և զյիշատակարանս, և հաւաքեալ զայնոսիկ ըստ պատշաճի իրացն՝ կարգաւ դասաւորեալ խմբեցի՝ ի մի զքաղաքականս և զկրօնականս, զվէճս և զդատաստանական խնդիրս ընդ օտար ազգիս, վաստակեալ ՚ի սմին ամս իբր վեց, եւ զգործն բաժանեցի յերկուս Հատորս. ոչ ՚ի պարծանս ինչ անձին, և կամ ՚ի ժառանգել զանուն և զիառս պատմագրի, այլ կէտ նպատակի կալայ զօգուտ և զբարգաւաճանս բանասիրաց ազգիս՝ ընտրելով ինձ ոճ միջակ դիւրամատչելի եւ հասկանալի:

Ընթացք գործոյս ուրեք ուրեք ընդ միջեալ կասին յիւրոց անխտոր շաւղաց՝ առ ՚ի նուազութենէ նիւթոց եւ կարեւոր բանից. զի չեղեւ հնար անընդհատ գլխաւորել զայն մինչ ՚ի վախճան իւր. ուստի հարկ ՚ի վերայ կայր թողուլ զայնս առ յապա՝ առաւել ճարտար և հմտութեամբ ճոխացեալ մտաց աշխատութեան, ածել յերեւան զարգասիս այսոցիկ բարեաց, ՚ի խոյզ եւ ՚ի խնդիր լինելով այսպիսի ցանկալի իրաց, ՚ի լրումն բաղձանաց ազգիս:

Աղբիւրք՝ յորոց քաղեալ բովանդակեցաւ ժամանակագրական Պատմութիւնս Սուրբ Երուսաղէմի, եւ՝ տոհմային Մատենք՝ գրչագիր և տիպ. Պատմութիւն Հայոց. Հ. Մ. Չամչեան, Տիպ ՚ի Վենետիկ: Տիեզերական Պատմութիւն Հ. Յ. Գաթրճեանի, Տիպ ՚ի Վիէննա: Պատմութիւն Տիեզերական Ժողովոց: Յովսէպոս Երրայեցի, Գիրք յաղագս պատերազմացն Հրէից: Մարինոս Սանուտոյ Լատին. Պատմութիւն Ս. Երկրին, ձեռագիր: Իւնս էլ ճէլիլ Արարացի, Պատմութիւն Երուսաղէմի և Քերթոնի, որ և կոչի Թարթիս էլ Հասկէն. բազմաթիւ հրովարտակք, տուեալ ՚ի Սուլթանացն Եգիպտոսի և ՚ի Բարեխնամ Կայսերաց Օսմանեան հզօր պետութեան. Հէօճճէթք, իլամք, մազպաթայք, պուրուլթիք կուսակալաց. մուրատալայք, աղերսագիրք, արձանագրութիւնք դատաստանական քննութեանց, պատճէնք երեւելի արձանագրութեանց Հայեցի և Արարացի՝ դրոշմեալ ՚ի քարինս և ՚ի բարաւորս դրանց. յիշատակարանք և կտորք թղթոց. հարուստ նամականիք եւ կոնդակք, այլովքն հանդերձ: